

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

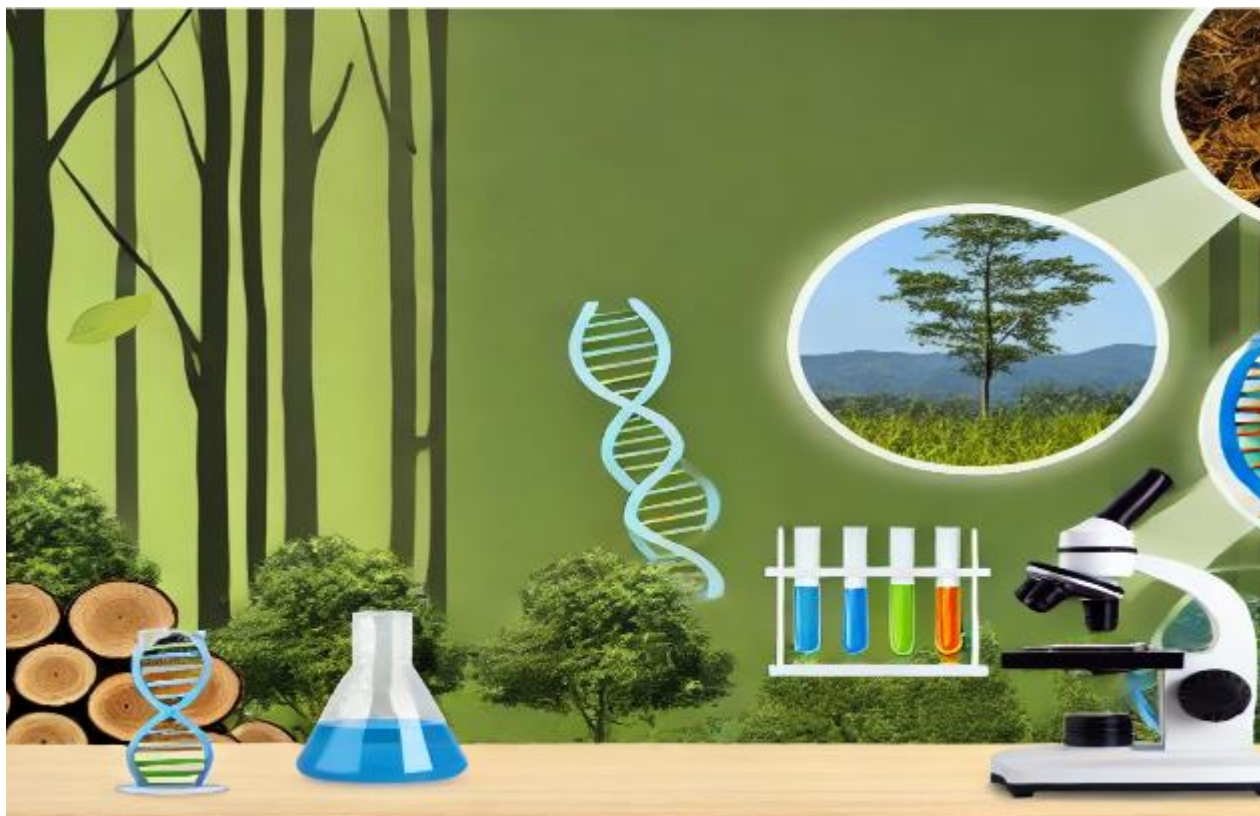
АГРОБІОТЕХНОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Кафедра лісового господарства

ДІАГНОСТИКА ХВОРОБ ЛІСУ

Методичні рекомендації

до виконання лабораторних робіт для здобувачів другого (магістерського) рівня
вищої освіти спеціальності 205 Лісове господарство

Біла Церква
2024

УДК 630*44(076.5)

Ухвалено
науково-методичною радою
Білоцерківського національного аграрного
університету
(Протокол № 1 від 22.08.2024 р.)

Укладачі: **Ситник О.С.**, канд. с.-г. наук, асистент;
Кімейчук І.В., асистент.

Діагностика хвороб лісу: методичні рекомендації для виконання лабораторних занять здобувачами другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 205 «Лісове господарство» / уклад. О.С. Ситник, І.В. Кімейчук. Біла Церква, 2024. 62 с.

Методичні рекомендації розроблено з метою формування знань і практичних з дисципліни «Діагностика хвороб лісу» в процесі оволодіння методиками лісопатологічного нагляду та практичних аспектів лісозахисту. Представлені теоретичні відомості, хід виконання практичних робіт, глосарій та список використаних джерел.

Рецензент: **Гнатюк О.Р.**, PhD, молодший науковий співробітник, лабораторії лісознавства і лісівництва Український науково-дослідний інститут гірського лісівництва ім. П.С. Пастернака;

Карпук Л.М., д-р с.-г. наук, професор кафедри землеробства, агрохімії та ґрунтознавства, Білоцерківський національний аграрний університет.

© БНАУ, 2024

ЗМІСТ

ВСТУП	4
Лабораторна робота 1. Нормативно-правова база проведення діагностики хвороб лісу	6
Лабораторна робота 2. Оцінка санітарного стану деревостанів за шкалою відповідно до нормативних документів	8
Лабораторна робота 3. Ознаки ослаблення дерев та їх роль у діагностиці стану насаджень	12
Лабораторна робота 4. Ідентифікація основних хвороб лісових деревних видів за морфологічними та фізіологічними ознаками	16
Лабораторна робота 5. Визначення типу і стадії гнилей за морфологічними ознаками деревини та плодових тіл грибів	18
Лабораторна робота 6. Встановлення та обґрунтування осередків хвороб: техніка обстеження та фіксація на карті	20
Лабораторна робота 7. Призначення санітарно-оздоровчих заходів відповідно до встановленого санітарного стану	22
Лабораторна робота 8. Оформлення лісопатологічного висновку та технічної документації для реалізації заходів	24
ГЛОСАРІЙ	27
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	30
ДОДАТКИ	31

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Білоус А.М., Кашпор С.М., Миронюк В.В., Свинчук В.А., Леснік О.М. Лісотаксаційний довідник. Дніпро : Ліра, 2020. 364 с.
2. Гойчук А.Ф., Решетник Л.Л. Лісова фітопатологія у визначеннях, рисунках, схемах Житомир : Полісся, 2015. 224 с.
3. Закон України «Про захист рослин» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/180-14#Text>.
4. Кімейчук І.В., Павлюченко В.А. Поширеність шкідників деревних видів в лісових екосистемах філії «Кременчуцьке лісове господарство» ДСГП «Ліси України». *Українська ентомофауністика*. Вип. 14(2). 2023. С. 32–34.
5. Коваленко І. М. Лісова екологія з основами лісовідновлення та лісорозведення: підручник. Суми: ПФ «Видавництво «Університетська книга». 2018. 240 с.
6. Ковбенко О.А., Ковбенко Р.О. Захист лісу з основами діагностики хвороб. Ужгород, 2022. 302 с.
7. Крамарець В.О., Мацях І.П. Біологічний захист рослин. Львів : ВД Панорама, 2017. 112 с.
8. Лісопатологія з основами моніторингу. Підручник / За ред. кандидата с.-г. наук, доцента В.Б. Левченко : Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2020. 268 с.
9. Про затвердження Порядку організації охорони і захисту лісів : Постанова Кабінету Міністрів України від 20 травня 2022 р. № 612 (в редакції від 12 квітня 2023 р.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/612-2022-%D0%BF#Text>.
10. Про затвердження Санітарних правил в лісах України: постанова Кабінету Міністрів України від 26 жовтня 2016 р. № 756 (в редакції від 9 грудня 2020 р.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/555-95%D0%BF#Text> (дата звернення 01.07.2025).
11. Пузріна Н.В. Шкідники і збудники хвороб деревних декоративних рослин. Частина 1. К., Редакційно-видавничий центр НУБіП, 2020. 571 с.
12. Світ грибів України. URL: <http://gribi.net.ua/> (дата звернення 01.07.2025).
13. Хрик В.М., Кімейчук І.В. Лісівництво: навч. посіб. для здобувачів вищої освіти за спеціальністю 205 «Лісове господарство». Біла Церква, 2021. 444 с.
14. Хрик В.М., Ситник О.С., Кімейчук І.В., Лозінська Т.П., Масальський В.П. Прогнозування розвитку збудників хвороб і шкідників на підставі кліматичних змін. Лісівництва та агролісомеліорація. 2024. Вип. 145. С. 134–142. <https://doi.org/10.33220/1026-3365.145.2024.134>.

ДІАГНОСТИКА ХВОРОБ ЛІСУ

методичні рекомендації для виконання лабораторних занять здобувачами другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 205 «Лісове господарство»

СИТНИК Олександр Сергійович

КІМЕЙЧУК Іван Васильович

Редактор: Д.О. Лиценко

Комп'ютерне верстування:

Здано до складання Підпис до друку

Формат 60x84/16. Ум. др. арк. 2,6. Тираж 100. Зам. . Ціна

Відділ оперативної поліграфії БНАУ.

09117, Біла Церква, Соборна площа, 8/1; тел. 3-11-01.